

Comença el desmantellament del tancat de palplanxat al pantà de Flix

La retirada de les plaques metàl·liques posa el punt i final a la descontaminació, que s'ha allargat quasi vint anys

Flix A. Prunera

El desmantellament del doble tancat de palplanxat posarà el punt i final a prop d'una dècada de treballs de descontaminació a Flix, vint anys després que es detectés el focus de contaminació al fons de l'embassament. La ministra de Transició Ecològica, Teresa Ribera, va donar dijous -dia 9- el tret de sortida al final de les obres. Des de la llera del riu, acompanyada pels tres darrers alcaldes de la població, va assegurar que comença un període **"alegre i satisfactori"** per a la població, ja sense rastre de contaminants al riu.

El procés de desmantellament el durà a terme l'empresa Tragsa, que ha assumit els treballs finals de l'obra, i es farà a un ritme lent i cautelós. En primer lloc, es faran dos obertures al tancat i es retiraran diferents planxes en localitzacions

als extrems superior i inferior del tancat perquè pugui circular l'aigua estancada de dins el palplanxat. Al mateix temps, la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre, l'Agència Catalana de l'Aigua i l'empresa pública Acumed faran anàlisis constants aigües avall per a detectar qualsevol afectació per components químics. **"Volem tenir la confirmació que no hi ha cap afectació a l'Ebre"**, va destacar Mario Araus, gerent d'explotació d'Acumed. En el cas que les anàlisis siguin correctes, l'obertura dels dos extrems del tancat es farà més gran fins a arribar a uns quatre o cinc metres. Es preveu que l'operació s'allargue durant les properes setmanes i no es done per segura l'obertura fins al març. Després, s'accelerarà la retirada de les palplanxes, que està previst que finalitze durant els mesos d'estiu.

Des de l'Ajuntament de Flix han

La retirada d'una de les palplanxes del tancat de Flix. / FOTO: ACN

valorat amb satisfacció els treballs efectuats per Acumed i Tragsa durant els últims anys. L'alcalde, Francesc Barbero, confia que la retirada del doble tancat metàl·lic siga un punt d'inflexió per al municipi. **"Posarà el comptador ambiental a ze-**

ro, i s'haurà eliminat un punt ambiental negre que afectava l'Ebre català", ha destacat. A la vegada, Barbero també ha destacat que caldrà aprofitar la intervenció al riu per a generar noves oportunitats a la població. En primer lloc,

l'Ajuntament ja ha demanat al Ministeri que se cedisca algunes de les naus industrials que Acumed ha fet servir durant les tasques de descontaminació, i d'altra banda, també sol·licitaran que, un cop acabats els treballs de desmantellament, es mantinga el moll que s'ha utilitzat per a la descontaminació perquè es pugui utilitzar com un embarcador per a ús esportiu i de lleure a l'embassament.

D'altra banda, Barbero també ha reclamat al Ministeri que s'acabe d'executar el Pla de restitució vinculat a la descontaminació del pantà, que preveia l'execució de tota una sèrie de dipòsits i captacions d'aigua més avall de l'embassament. Tot i que inicialment es preveia que les obres estiguessen finalitzades abans que s'iniciessin els treballs de descontaminació, deu anys després encara queda pendent pràcticament la meitat de les obres. **"Es un deute pendent i continuem reivindicant les obres que estan compromeses"**, ha destacat Barbero. ■

Punt i final a dos dècades de descontaminació

La contaminació de l'embassament es va desvelar el 2004, quan un estudi del CSIC que havia encarregat la Generalitat -davant algunes primeres traces de contaminació- va posar de manifest l'existència d'uns 700.000 metres cúbics de llots contaminats fruit de l'activitat industrial de la planta química d'Erros al riu. Entre els contaminants detectats hi destacaven els organoclorats, el mercuri i també diversos materials amb components radioactius. Era el primer cop en la història que es detectava un punt de contaminació que inclogués estos materials, mesclats, i al fons d'un riu.

Davant d'esta situació sense precedents, es va sospesar la possibilitat de confinar els llots contaminats en un sarcòfag i evitar remoure'n les restes, una proposta que va venir de la planta química i que va ser rebutjada pels experts. Després de mesos de debat, les Administracions catalana i estatal van acordar la retirada dels llots contaminats de l'embassament i el seu segellament al Racó de la Pubilla, l'abocador de Flix.

Després d'anys d'estudis tècnics i de nombrosos retards administratius, la descontaminació del pantà es va iniciar al març de 2018, amb un pressupost de gairebé 170 milions d'euros, amb una gran part (uns 116 milions) finançada per la Unió Europea. El termini previst de les obres era d'uns tres anys. L'inici

dels treballs estava envoltat d'una forta polèmica, ja que la majoria d'alcaldes de la Ribera d'Ebre s'oposaven que la descontaminació s'iniciés sense que estiguessen finalitzades les obres del pla de restitució, i manifestaven el seu malestar davant un possible episodi de contaminació derivat dels treballs d'extracció

que afectés l'Ebre aigües avall del pantà de Flix.

Les obres, adjudicades a la constructora FCC, es van donar per acabades durant l'any 2015, però al mes de desembre va saltar a la palestra la trama de corrupció de l'empresa pública Acumed i FCC, que esquitxava també la descontaminació de Flix amb factures presumptament falsificades i costos sobredimensionats, inclús per efectuar tasques que mai es van duu a terme. Al 2016, diversos estudis van desvelar que encara quedaven prop de 800.000 tones de llots contaminats al fons del riu. L'empresa Tragsa va ser el nou adjudicatari de les obres, i al 2018 va reprendre els treballs, que es van donar per acabats l'any 2020. Un cop finalitzada l'extracció, s'ha depurat l'aigua del tancat metàl·lic que havia estat en contacte amb els llots i s'ha anat abocant al riu de forma controlada. Este mes s'ha iniciat ja el treball final de desmantellament, amb la retirada del doble tancat de palplanxat, que posarà el punt i final definitiu a les obres vint anys després.